УДК 330.101.541

Суспільні потреби та їх класифікація. економічні ресурси та їх види

Романчук Амалія,
здобувачка вищої освіти спеціальності D3 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *у тезах розглянуто сутність суспільних потреб як рушійної сили економічного розвитку. Проаналізовано класифікацію потреб за різними ознаками, зокрема за об'єктами, суб'єктами та ієрархією Маслоу. Особливу увагу приділено економічним ресурсам (земля, капітал, праця, підприємництво, інформація) та проблемі їх обмеженості. Висвітлено концепцію альтернативної вартості та роль раціонального використання ресурсів у забезпеченні стабільного розвитку суспільства.*
Ключові слова: *суспільні потреби, класифікація потреб, економічні ресурси, фактори виробництва, обмеженість ресурсів, альтернативна вартість, економічний вибір, закон зростання потреб.*

Суспільні потреби — це стан незадоволеності або відчуття нестачі певних благ, що спонукає людей і суспільство до активної діяльності. Потреби виникають через необхідність підтримувати життєдіяльність людини, розвивати її особистість та забезпечувати функціонування соціуму в цілому. Важливо розуміти, що потреби є динамічними: вони постійно змінюються та зростають разом із розвитком науки, техніки та культури. Це природне явище, оскільки кожне нове досягнення людства породжує нові запити, що стає головним двигуном економічного прогресу та точкою росту для всієї цивілізації [1].

У будь-якому суспільстві потреби класифікують за різними ознаками, щоб краще зрозуміти структуру людських бажань. Найпоширенішим є поділ за об'єктами: на матеріальні (їжа, одяг, житло) та духовні (освіта, творчість, релігія). Також виділяють соціальні потреби, пов'язані зі спілкуванням, визнанням та працею. За суб'єктами потреби бувають особистими, колективними (потреби фірми чи групи) та загальнодержавними (оборона, екологія). Широко відомою є ієрархія Абрахама Маслоу, яка ранжує потреби від базових фізіологічних (виживання) до вищих — потреб у безпеці, приналежності, повазі та самореалізації. Окреме місце посідає закон зростання потреб, згідно з яким задоволення одних запитів неминуче призводить до появи нових, більш складних і вишуканих [2].

Процес задоволення потреб стикається з серйозним викликом — обмеженістю ресурсів. Економічні ресурси (або фактори виробництва) — це всі природні, людські та створені працею сили, які використовуються для виготовлення товарів і послуг. Одним із перших факторів є земля, що включає

не лише територію, а й усі природні багатства: копалини, воду, ліси. Другим важливим ресурсом є капітал — це будівлі, обладнання, верстати та гроші, які інвестуються у виробництво. Третім фактором є праця — інтелектуальні та фізичні зусилля людей. Однак самі по собі ці ресурси не дадуть результату без підприємницьких здібностей — вміння ризикувати, приймати рішення та ефективно поєднувати всі попередні чинники. У сучасному світі до цього переліку обов'язково додають інформацію (знання та технології), оскільки без актуальних даних неможливо виграти в конкурентній боротьбі [3].

Головною проблемою економіки є фундаментальна суперечність: людські потреби безмежні, тоді як економічні ресурси завжди обмежені. Через цей дефіцит суспільство постійно постає перед вибором: які потреби задовольнити зараз, а які відкласти на потім. Кожен вибір має свою «альтернативну вартість» — це ціна того найкращого варіанту, від якого довелося відмовитися заради обраного рішення. Наприклад, якщо держава витрачає бюджет на озброєння, вона «втрачає» можливість побудувати нові лікарні чи дороги. Для наочності цього вибору економісти використовують криву виробничих можливостей, яка показує максимально можливий випуск двох товарів за умови повного використання наявних ресурсів [4].

Щоб подолати обмеженість ресурсів і максимально задовольнити суспільні потреби, важливо вчасно впроваджувати нові технології та підвищувати ефективність праці. Потрібно розумно підходити до використання природи, уникати марнотратства та дбати про відновлення екологічних багатств. У господарській діяльності важливо не лише нарощувати обсяги, а й стежити за якістю благ, щоб вони справді відповідали запитам людей. Кожна людина, як споживач, має вчитися раціонально розподіляти свій бюджет, а підприємці — шукати способи виробляти «більше з меншого». Тільки за умови свідомого ставлення до ресурсів та розуміння пріоритетності потреб можна досягти стабільного розвитку та добробуту [5].

Суспільні потреби та ресурси перебувають у постійній взаємодії, яка і формує вигляд сучасної економіки. Важливо не просто споживати, а вміти керувати наявними можливостями, враховуючи інтереси майбутніх поколінь. Якщо ігнорувати обмеженість ресурсів, це призводить до криз, бідності та екологічних катастроф. Натомість правильне управління, розвиток науки та підприємливості дозволяють навіть за дефіциту ресурсів знаходити рішення, які підвищують рівень життя. Взаємозв'язок між тим, що ми хочемо, і тим, що ми маємо, змушує суспільство ставати винахідливішим, злагодженішим та сильнішим у своєму прагненні до прогресу.

Список використаних джерел:

1. Pidru4niki. ПОТРЕБИ, РЕСУРСИ ТА ВИРОБНИЧІ МОЖЛИВОСТІ СУСПІЛЬСТВА. URL: https://pidru4niki.com/1957041145285/politekonomiya/potrebi_resursi_virobnichi_mozhlivosti_suspilstva? (дата звернення: 1.03.2026)

2. Букліб. Економічні потреби, їх класифікація та умови задоволення. URL: https://buklib.net/books/33779/ (дата звернення: 1.03.2026)
3. Освіта.UA. Система економічних ресурсів: трудовий потенціал. Реферат. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/20919/? (дата звернення: 1.03.2026)
4. ВікіпедіЯ. Альтернативна вартість. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Альтернативна_вартість (дата звернення: 1.03.2026)
5. ВікіпедіЯ. Економічна ефективність. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Економічна_ефективність (дата звернення: 1.03.2026)

Abstract: *the text examines the essence of social needs as a driving force for economic development. The classification of needs based on various criteria, including objects, subjects, and Maslow's hierarchy, is analyzed. Special attention is paid to economic resources (land, capital, labor, entrepreneurship, information) and the problem of their scarcity. The concept of opportunity cost and the role of rational resource management in ensuring sustainable social development are highlighted.*
Keywords: *social needs, classification of needs, economic resources, factors of production, resource scarcity, opportunity cost, economic choice, the law of increasing needs.*

Науковий керівник:
Довгаль О.В
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри українознавства і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет